

Kiri heebrealastele

Jumala viimane Sõna - tema Poeg

¹ Kui Jumal muiste rääkis esivanematele mitmel korral ja mitmel viisil prohvetite kaudu,

² siis on Jumal viimseil päevil meile rääkinud Poja kaudu, kelle ta on seadnud kõigi asjade pärijaks ja kelle läbi ta on ka maailmad loonud.

³ Poeg on Jumala kirkuse kiirgus ja tema ole-muse täpne peegeldus ning ta hoiab ülal kõiksust oma võimsa sõnaga. Kes on pärast seda, kui ta oli puhastanud meid pattudest, istunud Ausuuruse paremale käele kõrgustes

⁴ ning saanud ülemaks inglitest, kuivõrd ta on pärinud neist ülevama nime.

Poeg seisab kõrgemal inglitest

⁵ Millisele inglile on Jumal iganes öelnud „Sina oled minu Poeg,

täna ma sünnitasin sinu“?

Ja veel:

„Mina olen tema Isa
ja tema on minu Poeg.“

⁶ Ning kui ta toob oma esmasündinu maailma, ütleb ta:

„Teda kummardagu kõik Jumala inglid.“

⁷ Inglite kohta ta ütleb:

„Ta teeb oma inglid vaimudeks,
ja oma teenijad tuleleegiks.“

⁸ Aga Poja kohta ta ütleb:

„Sinu troon, Jumal, püsib ikka ja igavesti,
ja õiglus on su Kuningriigi valitsuskepp.“

⁹ Sa armastad õigust ja vihkad ülekohtu, seepärast on su Jumal võidnud sind rõõmuõliga rohkem kui su kaaslasi.“

¹⁰ Ja veel:

„Sina, Issand, panid alguses maale aluse ja taevad on su kätetöö.“

¹¹ Need hävivad, aga sina jääd; nad kõik kuluvad nagu riie.

¹² Sa keerad nad kokku otsekui kuue – nad vahetatakse välja nagu rõivad.

Ent sina oled ikka seesama ja sinu aastad ei lõpe.“

¹³ Või millisele inglile on Jumal iganes öelnud:

„Istu mu paremale käele, kuni ma panen sinu vaenlased su jalajäriks?“

¹⁴ Eks kõik inglid ole teenijad vaimud, saadetud teenima neid, kes pärivad pääste?

2

Hoiatus kõrvalekaldumise eest

¹ Seetõttu tuleb meil eriti silmas pidada kõike, mida me oleme kuulnud, et me ei kalduks kõrvale.

² Sest kui juba inglite kaudu räägitud sõnum oli kohustuslik ning iga üleastumine ja sõnakuulmatus sai karistuse,

³ kuidas siis meil õnnestuks põgeneda, kui me ei hooli nii suurest päästest, mida esmalt kuulutati Issanda enda suu läbi ja mida on kinnitanud need, kes seda kuulsid.

⁴ Jumal on ju seda kinnitanud tunnustähtede, imede ja mitmesuguste võimsate tegudega ning Püha Vaimu andidega, mida ta jagas oma tahte kohaselt.

Kristuse ülendus alanduse kaudu

⁵ Jumal ei alistanud inglitele tulevast maailma, millest me räägime.

⁶ Pühakiri tunnistab sellest:

„Mis on inimene, et sa temale mõtled,
või inimese poeg, et sa temast hoolid?

⁷ Sa tegid ta veidi alamaks inglitest,
sa päägasid ta au ja hiilgusega,

⁸ ja alistasid kõik tema jalge alla.“

Temale kõike alistades ei jätnud Jumal midagi talle alistamata. Aga praegu me ei näe veel, et kõik on alistatud tema alla.

⁹ Siiski me näeme, et Jeesus, kes viivuks tehti alamaks inglitest, et ta Jumala armu läbi maitseks surma igäuhe eest, on nüüd pärjatud au ja hiilgusega surma kannatamise pärast.

¹⁰ Sest Jumalale, kelle jaoks ja kelle läbi on kõik, oli kohane teha kannatuste kaudu täiuslikuks nende pääste teerajaja, selle, kes pidi viima kirkusesse palju lapsi.

¹¹ On ju nii pühitsejal kui ka pühitsetavail üks ja seesama Isa. Seepärast Jeesus ei häbenegi nimetada neid vendadeks ja õdedeks:

¹² „Ma tahan kuulutada sinu nime oma vendadele, koguduse keskel tahan ma laulda sulle kiitust!“

¹³ Ja veel:

„Ma panen oma lootuse tema peale.“

Ja veel:

„Siin olen mina ja lapsed, kelle Jumal mulle on kinkinud.“

¹⁴ Sellepärast, kuna lapsed on lihast ja verest, sai temagi lihaks ja vereks, et surma läbi murda selle

vägi, kes hoiab surma võimu – see tähendab kuradi

–
15 ja vabastada kõik, kes olid kogu elu olnud surmahirmu orjuses.

16 Sest kindlasti ei tulnud ta appi inglitele, vaid Aabrahami järglastele.

17 Seepärast ta pidi igas mõttes saama nende sarnaseks, et temast saaks halastav ja ustav ülempreester Jumala ees inimeste pattude lepitamiseks.

18 Kuna ta ise on kannatanud ja tundnud kiusatusi, suudab ta aidata neid, kes on kiusatustes.

3

Jeesus seisab kõrgemal Moosesest

1 Seepärast, pühad vennad ja õed, taevase kutsumise osasaajad, seadke oma mõtted Jeesusele, keda me tunnistame kui oma apostlit ja ülempreestrit!

2 Ta on ustav oma ametissemäärajale nagu Moosesi Jumala majapidamises.

3 Jeesus on Moosesest palju suurema austuse vääriline, nii nagu maja ehitajat austatakse enam kui maja ennast.

4 Iga maja on ju kellegi ehitatud, aga Jumal on ehitanud kõik.

5 Mooses oli ustav Jumala majapidamises kui sulane; tunnistuseks sellest, mida Jumal pidi tulevikus rääkima.

6 Kristus aga on kui ustav Poeg Jumala majapidamise üle. Tema majapidamine oleme meie, kui me peame kinni julgusest ja lootusest, millest me ka kiitleme.

Hoiatus uskmatuse eest

- ⁷ Seepärast, nagu Püha Vaim ütleb:
„Täna, kui te kuulete tema häält,
⁸ ärge tehke oma südant kõvaks nii nagu vastuhaku ajal,
nõnda nagu kõrbes läbikatsumise päevil,
⁹ kus teie esiisad panid mind proovile,
kuigi nad nägid mu tegusid nelikümmend aastat.
¹⁰ Seepärast sain ma vihaseks selle sugupõlve peale
ja ütlesin: „Nende süda eksib üha kaugemale,
ja nad ei tunne minu teid.“
¹¹ Nii ma vandusin oma vihas:
„Iial ei saa nad minu hingamisse!“ “
¹² Vaadake ette, vennad ja õed, et kelleski teist
ei oleks kuri uskmatu süda, mis loobub elavast Jumalast!
¹³ Selle asemel julgustage üksteist iga päev, niikaua kui veel öeldakse „täna“, et keegi teist ei
kalestuks patu petlikkuse läbi.
¹⁴ Sest meil kõigil on osa Kristusest, kui me vaid
oma esimeses usus lõpuni kindlaks jääme.
¹⁵ Nii nagu äsja öeldi:
„Täna, kui te kuulete tema häält,
ärge tehke oma südant kõvaks nii nagu vastuhaku ajal!“
¹⁶ Kes siis olid need kuuljad, kes vastu hakkasid?
Eks ju kõik need, kelle Mooses tõi välja Egiptusest?
¹⁷ Ja kelle peale oli ta vihane nelikümmend aastat?
Eks ju nende peale, kes tegid pattu ja kelle ihud langesid kõrbes?

¹⁸ Ja kellele kinnitas Jumal vandega, et nad ei saa minna tema hingamisse, kui mitte neile, kes olid sõnakuulmatud?

¹⁹ Nii me näeme, et nad ei saanud sinna minna oma uskmatusse pärast.

4

Jumala rahva hingamispäev

¹ Seega kartkem, kuni tõotus pääseda Jumala hingamisse veel kehtib, et keegi teist ei osutuks hiljaks jäänuks.

² Sest meile on kuulutatud evangeeliumi nii nagu neilegi, kuid neil polnud kasu sellest sõnast, mis nad kuulsid, sest nad ei võtnud seda vastu usus.

³ Meie aga, kes oleme uskunud, astume Jumala hingamisse, nii nagu ta on öelnud:

„Nii ma vandusin oma vihas:

„Iial ei saa nad minu hingamisse!“ “ –
ehkki tema tööd on lõpetatud maailma loomisest peale.

⁴ Sest nagu kusagil Pühakirjas on öeldud seitsmenda päeva kohta: „Seitsmendal päeval Jumal puhkas kõigist oma töödest.“

⁵ Selles kirjakohas aga: „Iial ei saa nad minu hingamisse!“

⁶ Seepärast aga, et mõned siiski lastakse sisse ja kuna need, kellele evangeeliumi esmalt kuulutati, ei ole sinna sisse saanud sõnakuulmatuse pärast,

⁷ määrab Jumal veel ühe päeva, nimetades seda „täna“, öeldes palju aega hiljem Taaveti kaudu, nagu juba varem on öeldud:

„Täna, kui te kuulete tema häält,

ärge tehke oma südant kõvaks!“

⁸ Sest kui Joosua oleks nad viinud hingamisse, siis Jumal ei oleks rääkinud hiljem ühest teisest päevast.

⁹ Järelikult on Jumala rahva hingamisaeg alles ees.

¹⁰ Igaüks, kes tema hingamisse siseneb, see hingab oma tegudest, nii nagu Jumal oma tegudest.

¹¹ Püüdkem siis igati sellesse hingamisse pääseda, et keegi ei langeks samasuguse sõnakuulmatuse läbi!

¹² Sest Jumala sõna on elav ja tõhus ja vahedam kui ükski kaheterane mõök. Ta tungib nii sügavale, kuni lõhestab hinge ja vaimu, liigessed ja üdi, ning mõistab kohut südame mõtete ja soovide üle.

¹³ Ükski loodu ei saa Jumala pilgu ees peituda, vaid kõik on alasti ja avatud tema silmade ees, kellele me peame aru andma.

Jeesus, suur ülempreester

¹⁴ Et meil nüüd on suur ülempreester Jeesus, Jumala Poeg, kes on läbinud taevad, siis hoidkem kinni sellest usust, mida me tunnistame!

¹⁵ Sest meil pole selline ülempreester, kes ei suudaks meile kaasa tunda meie nõrkustes, vaid ta on olnud kiusatud igal viisil nagu meie, ja siiski ilma patuta.

¹⁶ Seepärast mingem siis julgusega Jumala armutrooni ette, et saaksime halastust ja leiaksime armu, mis aitab meid õigel ajal.

5

¹ Iga ülempreester, kes valitakse inimeste hulgast, seatakse esindama inimesi Jumala ees, et tuua ohvraid ja ande pattude lepituseks.

² Ta suudab kaasa tunda mõistmatutele ja eksijatele, sest ka tema ise on nõrk.

³ Ja sellepärast peab tema nii nagu rahva eest, ka iseene eest ohvrit tooma pattude pärast.

⁴ Ja keegi ei saa seda au võtta enesele ise, vaid saab selle Jumala kutsel, nagu Aaron sai.

⁵ Nii ei ole ka Kristus ülendanud ennast ise ülempreestri ametisse, vaid Jumal ütles talle:

„Sina oled minu Poeg,
täna ma sünnitasin sinu.“

⁶ Nagu ta ka ühes teises kohas ütleb:
„Sina oled igavesti preester
Melkisedeki korra järgi.“

⁷ Oma maise elu päevil tõi Jeesus oma palved ja anumised valju nutu ja pisaratega tema ette, kes teda võis surmast päästa, ja teda võeti kuulda tema allaheitlikkuse tõttu.

⁸ Ja olles küll Poeg, õppis ta kuulekust selle läbi, mida ta kannatas.

⁹ Ning kui ta oli tehtud täiuslikuks, sai ta igavese pääste allikaks kõigile, kes on talle kuulekad,

¹⁰ ning Jumal nimetas ta ülempreestriks Melkisedeki korra järgi.

Üleskutse vaimulikuks kasvamiseks

¹¹ Sel teemal võiks veel paljugi rääkida, aga seda on teile raske selgeks teha, sest te olete muutunud tuimaks kuulma.

¹² Sest teie, kes te selle aja peale peaksite ise olema õpetajad, vajate, et teile uuesti õpetataks Jumala ilmutuse esimesi tõdesid. Te olete jälle saanud nendeks, kes vajavad piima, mitte tahket toitu.

¹³ Sest igaüks, kes toitub piimast, ei saa õieti aru õpetusest õiguse kohta, sest ta on väike laps.

¹⁴ Tahke toit aga on täiskasvanuile, neile, kelle eristusvõime on vilunud vahet tegema hea ja kurja vahel.

6

¹ Seepärast jätkem selja taha algõpetus Kristusest ja mingem edasi täiuse poole! Meil on alus, mida pole vaja uuesti rajada: ärapöördumine surnud tegudest ja usk Jumalasse,

² õpetus ristimistest ja käte pealepanemisest, surnute ülestõusmisest ja igavesest kohtumõistmisest.

³ Ja seda me teeme, kui Jumal lubab.

⁴ Sest on võimatu neid, kes kord on olnud valgustatud, kes on maitsnud taevaseid ande, saanud osa Pühast Vaimust,

⁵ kogenud Jumala sõna headust ja tulevase ajastu väge

⁶ ning siiski usust taganenud, tuua taas patukahetsusele. Iseendi kahjuks löövad nad Jumala Poja ikka ja jälle risti ja häbistavad teda avalikult!

⁷ Sest maa, mis joob tihti talle langevat vihma ja kasvatab kasulikke taimi oma harijaile, saab õnnistuse Jumalalt.

⁸ Aga see maa, mis kasvatab kibuvitsu ja ohakaid, on kasutu ja lähedal needusele. Lõpuks see põletatakse.

⁹ Teie puhul, armsad, isegi kui me niimoodi räägime, oleme me veendunud paremas – asjades, mis puudutavad päästmist.

10 Jumal ei ole ju ebaõiglane, et ta unustaks teie töö ja armastuse, mida te olete osutanud temale, kui te teenite tema rahvast ja teenite jätkuvalt.

11 Kuid me ihkame, et igaüks teist näitaks üles samasugust innukust, nõnda et teie lootus oleks täiesti kindel kuni lõpuni.

12 Me ei taha, et te muutuksite laisaks, vaid võtaksite eeskujuks neid, kes usu ja pika meele tõttu pärivad selle, mida Jumal on töötanud.

Jumala töötus on kindel

13 Kui Jumal Aabrahamile andis töötuse, vandus ta iseenese nimel, sest temast ei olnud kedagi kõrgemat, kelle nimel vanduda.

14 Ta ütles: „Jah, tõesti ma õnnistan sind ja annan sulle palju järglasi!“

15 Ja nii Aabraham ootas kannatlikult ja sai kätte, mis talle oli töötatud.

16 Inimesed vannuvad endast kõrgema nimel. Ja vanne kinnitab selle, mis on öeldud, ning lõpetab kogu vaidluse.

17 Kuna Jumal soovis töötuse pärijatele veel selgemini näidata oma eesmärgi muutumatust, kinnitas ta seda vandega.

18 Kahe muutumatu asja läbi, mille kohta on võimatu Jumalal valetada, leiame meie varjupaiga, et hoida kinni meie ees olevast lootusest.

19 See lootus on meie hinge ankur, kõikumatu ja kindel, mis ulatub pühamu eesriide taha,

20 kuhu eeljooksjana meie heaks on läinud sisse Jeesus, kes sai igaveseks ajaks ülempreestriks Melkisedeki korra järgi.

7

Melkisedek, kuningas ja preester

¹ Sest see Melkisedek oli Saalemi kuningas ja Kõigekõrgema Jumala preester. Ta kohtus Aabrahamiga, kui see pöördus tagasi pärast võitu kuningate üle, ja õnnistas teda

² ning Aabraham jagas talle ühe kümnendiku kõigest. Tema nimi tähendab kõigepealt „Õiguse kuningas“, peale selle ka Saalemi kuningas, mis tähendab „Rahu kuningas“.

³ Ta on ilma isa, ema ja sugupuuta, tema päevadel pole algust ega elul lõppu, aga sarnaselt Jumala Pojaga jääb ta preestriks igavesti.

⁴ Vaadake, kui suur on see, kellele isegi esiisa Aabraham andis kümnist kogu sõjasaagist!

⁵ Leevi poegadel, kes astuvad preestriametisse, käsib Seadus koguda kümnist rahva, see tähendab oma suguvendade käest, ehk küll needki on põlvnenud Aabrahamist.

⁶ Aga see mees, kuigi ta ei põlvnenud Leevist, võttis kümnise Aabrahami käest ja õnnistas teda, kelle päralt olid töötused!

⁷ Ja ilma igasuguse kahtluseta saab alam õnnistuse ülemalt.

⁸ Ühel juhul võtavad kümnist surelikud inimesed, teisel aga see, kelle kohta tunnistatakse, et ta elab.

⁹ Võiks isegi öelda, et ka Leevi, kes kogus kümnist, oli ise maksnud kümnist Aabrahami kaudu,

¹⁰ sest ta oli alles oma esiisa niuetes, kui Melkisedek Aabrahamiga kohtus.

Jeesus kui Melkisedek

¹¹ Niisiis, kui täiuslikkus oleks olnud saavutatav leviitide preestriameti kaudu – sellele pani ju aluse rahvale antud Seadus –, miks pidi siis veel tulema teine preester Melkisedeki korra järgi, mitte aga Aaroni korra järgi?

¹² Kui preestriamet muutub, sünnib paratamatult ka Seaduse muutmine.

¹³ Sest see, kelle tulekust räägitakse, on pärit teisest suguharust, kellest veel ükski ei ole teeninud altari juures.

¹⁴ On ju teada, et meie Issand on võrsunud Juuda suguharust, kellele Mooses ei ole preestriametiks mingit korraldust andnud.

¹⁵ Mis me oleme öelnud, saab veel selgemaks, kui see teistsugune preester tõuseb Melkisedeki sarnasena,

¹⁶ olles saanud preestriks mitte maise Seaduse korralduse tõttu, vaid hävimatu elu väe tõttu.

¹⁷ Sest on tunnistatud:

„Sina oled preester igavesti,
preester Melkisedeki korra järgi.“

¹⁸ Eelnev korraldus kaotab kehtivuse, sest see oli jõuetu ja kasutu –

¹⁹ Seadus ei teinud ju midagi täiuslikuks –, selle asemele tuuakse aga parem lootus, mille kaudu me saame tulla Jumala ligi.

²⁰ Ja seda ei tehtud ilma vandeta! Teised said preestriteks ilma vandeta,

²¹ aga tema sai preestriks vandega, kui Jumal ütles talle:

„Issand on vandunud
ega muuda meelt:

„Sina oled igavesti preester!“ “

22 Selle vande tõttu on Jeesus saanud parema lepingu käendajaks.

23 Preestreid on tõepoolest palju olnud, sest surm ei lubanud neil ametis jätkata,

24 kuid Jeesuse preestriteenistus on muutu-matu, sest tema püsib igavesti.

25 Sellepärast suudab ta päästa igaveseks neid, kes tema kaudu Jumala juurde tulevad, sest ta elab alati, et nende eest paluda.

26 Just sellist ülempreestrit me vajame: tema on püha, veatu, puhas, eraldatud patustest ja ülendatud üle taevaste.

27 Erinevalt teistest ülempreestritest ei ole temal vaja päevast päeva tuua esmalt ohvreid omaenda pattude eest ja siis rahva pattude eest, sest seda ta on teinud ühe korra ja lõplikult, kui ta tõi ohvriks iseenda.

28 Sest Seadus seab ülempreestriteks inimesi nende nõrkuses, aga vandetõotus, mis tuli Seadusest hiljem, seab ülempreestriks Poja, kes on saanud täiuslikuks igavesti.

8

Uue lepingu Ülempreester

1 Aga meie praeguse kõne peamine mõte on see: meil on ülempreester, kes on istunud Ausuuruse trooni paremale käele taevas

2 ning teenib pühamus, tõelises kohtumistelgis, mida ei ole püstitanud ükski inimene, vaid Issand.

3 Iga ülempreester seatakse ametisse, et tuua Jumala ette ande ja ohvreid. Ja nii peab ka see ülempreester midagi ohvriks tooma.

⁴ Kui ta maa peal viibiks, siis ei oleks ta preester, sest siin juba on preestrid, kes Seaduses nõutud ande toovad.

⁵ Nad teenivad selles, mis on taevase pühamu jäljend ja vari. Seepärast manitseti ka Mooset, kui ta hakkas telki valmistama: „Vaata, et sa teed kõik sulle mäel näidatud eeskju järgi!“

⁶ Ent nüüd on Jeesus saanud seda aulisema ameti, mida parema lepingu vahendaja ta on, mis on kehtestatud paremate töotuste alusel.

⁷ Sest kui esimene leping olnuks laitmatu, siis ei oleks otsitud selle asemele teist.

⁸ Sest neid laites ütleb Jumal rahvale:

„Vaata, päevad tulevad, ütleb Issand,
mil ma teen Iisraeli sooga
ja Juuda sooga uue lepingu.

⁹ See ei ole niisugune leping,
nagu ma tegin teie esiisadega siis
kui ma nad kättpidi viisin välja Egiptusest,
sest nad ei jäänud minu lepingule ustavaks,
ja ma pöördusin neist ära, ütleb Issand.

¹⁰ See on leping, mille ma sõlmin Iisraeli sooga
pärast neid päevi, ütleb Issand:
ma vajutan oma seadused nende teadvusse
ja kirjutan need neile südamesse.
Siis olen mina nende Jumalaks
ja nemad on minu rahvaks.

¹¹ Siis ei õpeta nad enam oma ligimest
ega ütle üksteisele: „Tunne Issandat!“
sest nad kõik tunnevad mind,
nii väikesed kui suured.

¹² Sest ma andestan nende kurjuse
ega tuleta enam meelde nende patte.“

¹³ Uuest lepingust rääkides on Jumal kuulutanud eelmise lepingu aegunuks. Aga mis aegub ja iganeb, lakkab peagi olemast.

9

Teenistusest maises pühamus

¹ Esimese lepinguga kaasnesid jumalateenistuse eeskirjad ja maine pühamu.

² Selleks oli valmistatud eestelk, kus olid lambijalg ja laud koos ohvrileibadega; seda nimetatakse „pühaks paigaks“.

³ Teise eesriide taga oli telk, mida nimetatakse „kõige pühamaks paigaks“.

⁴ Seal oli kuldne suitsutusaltar ja kullaga kaetud lepingulaegas, selles olid kuldkruus mannaga ja Aaroni kepp, mis oli kord haljendanud, ja lepingutahvlid.

⁵ Lepingulaeka peal varjasid auhiilguse keerubid lepituskaant. Aga sellest pole praegu vaja pikemalt rääkida.

⁶ Asjade sellise korralduse juures lähevad preestrid korrapäraselt eestelki, et täita teenistuskohustusi,

⁷ aga ainult üks kord aastas läheb ülempreester teise telki. Ta läheb sinna ohvrilooma verrega, mille ta ohverdab iseenda ja rahva pattude eest, mida nad on teadmatusest teinud.

⁸ Sellega näitab Püha Vaim, et tee kõige pühamasse paika ei ole veel avatud, seni kuni esimene telk püsib.

⁹ Siin on võrdpilt praeguse aja kohta, et endisel viisil ohverdatud annid ja ohvrid ei suuda teha jumalateenijat täiuslikuks südametunnistuse poolest.

10 See kõik puudutab vaid toitu, jooki ja mitmesuguseid pesemistalitusi – ihusse puutuvaid eeskirju, mis kehtivad kuni uue korra saabumiseni.

Kristuse veri

11 Kuid kui Kristus tuli nüüd juba siin olevate hüvede ülempreestrina, läbis ta suurema ja täiuslikuma telgi, mis pole tehtud inimkättega, see tähendab – pole osa sellest loodud maailmast.

12 Ta läks sisse kõige pühamasse paika, mitte kitsede ega vasikate vere, vaid iseenese vere läbi – ühe korra ja lõplikult – ning saavutas igavese lunastuse.

13 Sest kui juba kitsede ja härgade vere piserdamine ning mullikate tuha puistamine pühitseb neid, kes on rüvetunud, et nad oleksid väliselt puhtad,

14 siis kui palju enam Kristuse veri, kes igavese Vaimu läbi ohverdas iseenese veatuna Jumalale, puhastab meie südametunnistuse surma põhjustavatest tegudest, et saaksime teenida elavat Jumalat.

15 Sellepärast on Kristus uue lepingu vahendaja, et kutsutud saaksid kätte töötatud igavese pärandi nüüd, kui tema surm oli saanud lunastuseks esimese lepingu all tehtud pattude eest.

16 Testamendi* puhul on vajalik tõendada testamendi tegija surm,

17 sest testament hakkab kehtima pärast surma ega jõustu kunagi testamendi tegija eluajal.

* **9:16** Kreeka k *diatheke* tähendab nii lepingut kui testamenti.

18 Seepärast ei kehtestatud ka esimest lepingut ilma vereta.

19 Sest kui Mooses oli andnud kogu rahvale edasi kõik käsud vastavalt Seadusele, võttis ta vasikate vere, vett, helepunast lõnga ja iisopit ning piserdas nii rullraamatu kui ka rahva peale,

20 öeldes: „See on selle lepingu veri, mida Jumal on käskinud teil pidada.“

21 Samuti piserdas ta verd telgi ja kõigi selle teenistuses kasutuses olevate esemete peale.

22 Tõepoolest, Seaduse järgi puhastatakse peaaegu kõik asjad verrega ja ilma ohvri vere valamiseta ei ole andeksandmist.

23 Niisiis tuli sellisel viisil puhastada taevaste asjade eelkujundeid, kuid taevaste asjade endi jaoks on tarvis paremaid ohvreid.

24 Sest Kristus ei läinud ju inimkättega tehtud pühamusse, mis vaid jäljendab tõelist, vaid päris taevasse ja on nüüd meie eestkostjana Jumala ees.

25 Samuti ei läinud ta end korduvalt ohverdama, nõnda nagu ülempreester läheb võõra verrega igal aastal kõige pühamasse paika,

26 sest muidu oleks ta pidanud korduvalt kannatama maailma loomisest peale. Kuid ta ilmus vaid üks kord ajastu lõpul, et ennast ohverdades kõrvaldada patt.

27 Ja nii nagu inimeste osaks on üks kord surra ja pärast seda seista kohtu ees,

28 nõnda suri ka Kristus üks kord ohvrisurma, et kanda karistust inimkonna pattude eest. Teist korda ei tule ta enam patu pärast, vaid päästma neid, kes teda ootavad.

10

Kristuse ohver, üks kord ja lõplikult

¹ Seadus on vaid tulevaste hüvede vari, mitte tegelikkuse tõeline kuju. Seadus ei suuda iial teha jäävalt täiuslikuks neid, kes tulevad Jumala ette aasta-aastalt nendesamade ohvritega.

² Vastasel korral, kas nad ei oleks siis ohverdamast lakanud? Sest jumalateenijad oleksid lõplikult puhtaks saanud ja neil ei oleks enam olnud patust südametunnistust.

³ Ent ohvrid on vaid iga-aastaseks meeldetuletuseks patust.

⁴ Härgade ja kitsede verel on võimatu patte ära võtta.

⁵ Seepärast ütles Kristus maailma tulles:
„Ohvrit ega andi sa ei tahtnud,
aga valmistasid mulle ihu:

⁶ põletus- ja patuohvritest
ei olnud sul hea meel.

⁷ Siis ma ütlesin: „Vaata, ma tulen –
rullraamatus on minust kirjutatud –
tegema sinu tahtmist, Jumal!“ “

⁸ Esimeses pooles ütleb ta: „Ohvreid, ande, põletus- ja patuohvreid sa ei tahtnud ega olnud sul hea meel neist“ – mida ju ohverdatakse Seaduse järgi.

⁹ Siis aga ütleb ta: „Ma olen tulnud tegema sinu tahtmist.“ Ta tühistab esimese, et kehtestada teine.

¹⁰ Selles tahtmises on meid pühitsetud Jeesuse Kristuse ihu ohvriga üks kord ja lõplikult.

¹¹ Iga preester seisab päevast päeva oma teenistuses ja toob korduvalt samu ohvreid, mis ei suuda iial ära võtta patte.

¹² Kristus aga ohverdas üheainsa, alati kehtiva ohvri pattude eest, ja on jäädavalt istunud Jumala paremale käele

¹³ ja ootab sellest ajast alates, kuni ta vaenlased paisatakse põrmu ta jalge alla.

¹⁴ Sest üheainsa ohvriga on ta jäädavalt teinud täiuslikuks need, keda pühitsetakse.

¹⁵ Seda tunnistab meile ka Püha Vaim; sest kui ta oli öelnud:

¹⁶ „See on leping, mille ma sõlmin teiega pärast neid päevi, ütleb Issand.

Ma panen oma seadused neile südamesse ja kirjutan need nende teadvusse.“

¹⁷ Siis ta lisab:

„Ja ma ei mäleta enam nende patte ega ülekohtutegusid.“

¹⁸ Aga kui need on kord andeks antud, seal ei ole enam vaja mingit ohvrit pattude eest.

Üleskutse püsivuseks

¹⁹ Vennad ja õed, Jeesuse vere läbi on meil julgus vabalt sisse minna kõige pühamasse paika.

²⁰ Selle tee on ta meile avanud uuena ja elavana eesriide, see tähendab oma maise ihu kaudu.

²¹ Ja et meil on nõnda suur preester Jumala koja üle,

²² siis astugem Jumala ette siira südamega, täielikus usus, olles südame poolest piserdamisega puhastatud kurjast südametunnistusest ja ihu poolest pestud puhta veega!

²³ Hoidkem kõikumatult kinni lootusest, mida me tunnistame, sest ustav on see, kes seda on tõotanud.

24 Ja mõelgem, kuidas üksteist ergutada armastusele ja headele tegudele!

25 Ärgem jäägem eemale oma koguduse kokkusaamistelt, nagu mõnel on kombeks, vaid julgustagem selleks üksteist, ja seda enam, et näete kohtupäeva lähenevat.

26 Sest kui me teeme tahtlikult pattu pärast seda, kui oleme õppinud tundma tõe, siis ei ole enam ohvrit pattude lepituseks,

27 vaid ainult mingi kohutav kohtu ootamine ja vihatuli, mis neelab Jumalale vastupanijad.

28 Igaüks, kes hülgab Moosese Seaduse, peab ilma halastuseta surema kahe või kolme tunnistaja ütluse peale.

29 Kui palju rängema karistuse väärib siis teie meelest see, kes Jumala Poega on jalgadega talanud ega ole kalliks pidanud lepingu verd, millega teda on pühitsetud, ning on teotanud armu Vaimu?

30 Me ju tunneme teda, kes ütleb: „Mulle kuulub kättemaks, minu käest tuleb karistus.“ Ja veel: „Isand mõistab kohut oma rahva üle.“

31 Hirmus on langeda elava Jumala kätte!

32 Tuletage meelde endisi päevi, mil te äsja valgustatuna pidite taluma rasket ja kannatusrohket võitlust!

33 Mõnikord olite ise avaliku pilke ja ahistamise all, mõnikord näitasite oma ühtekuuluvust nendega, keda nõnda koheldi.

34 Te olete kannatanud koos vangidega ja rõõmuga vastu võtnud oma vara riisumise, teades, et teil on parem ja püsivam varandus.

³⁵ Seepärast ärge kaotage oma julgust, sest see saab suure palga!

³⁶ Teil läheb vaja kannatlikkust, et teha Jumala tahtmist ja saada kätte tema töötused.

³⁷ Sest
„Veel õige pisut aega,
siis tuleb see, kes on tulemas,
ega viivita enam.“

³⁸ Aga
„Minu õige jääb usust elama,
ja kui ta taganeb,
ei tunne ma temast head meelt.“

³⁹ Meie aga ei ole need, kes taganevad ja hukkuvad, vaid meie usume ja jääme elama.

11

Usk tegudes

¹ Ent usk on kindel usaldus selle vastu, mida oodatakse, ja veendumus selles, mis pole veel nähtav.

² Selle usu kohta on meie esivanemad saanud hea tunnistuse.

³ Usu kaudu me mõistame, et maailmad on valmistatud Jumala sõna läbi, nii et nähtamatust on sündinud nähtav.

⁴ Usus tõi Aabel Jumalale parema ohvri kui Kain. Selle tõttu tunnistas Jumal ta õigeks, kui Jumal kiitis heaks tema annid, ja usu kaudu kõneleb Aabel meile veel surnunagi.

⁵ Usus võeti ära Eenok, nii et ta ei näinud surma: teda ei leitud enam, sest Jumal oli ta ära võtnud. Aga enne ülesvõtmist oli ta saanud tunnistuse, et ta oli Jumalale meelepärane.

⁶ Kuid ilma usuta on võimatu olla meelepärane. Sest igaüks, kes tuleb Jumala juurde, peab uskuma, et tema on olemas ja et ta annab palga neile, kes teda otsivad.

⁷ Usu läbi sai Noa hoiatuse selle kohta, mida veel ei olnud näha, ja pühas kartuses ehitas ta laeva, millega pääses tema pere. Usu kaudu mõistis ta hukka maailma ja sai selle õiguse pärijaks, mis tuleb usust.

⁸ Usus läks Aabraham kuulekalt teele, kui teda kutsuti paika, mille ta pidi saama pärandiks. Ta läks teele, teadmata, kuhu ta läheb.

⁹ Usu läbi rajas ta oma kodu tõotatud maale otsekuu sisserändaja võõrsile, elades telkides koos Iisaki ja Jaakobiga, kellele see tõotus samuti kuulus.

¹⁰ Sest ta ootas kindlale vundamendile rajatud linna, mille kavandaja ja ehitaja on Jumal.

¹¹ Ja usu läbi sai isegi viljatu Saara väe suguvõsa alustamiseks, kuigi oli sünnituseast juba ammu väljas, sest ta pidas tõotuse andjat ustavaks.

¹² Nii sündis ühest elujõu kaotanud mehest nõnda rohkesti järglasi, nagu on taevas tähti ja nagu merekaldal liiva, mida ei saa ära lugeda.

¹³ Need kõik surid uskudes. Nad ei saanud kätte tõotusi, kuid nad nägid ja tervitasid neid eemalt. Ja nad tunnistasid, et nad on võõrad ja läbirändajad maa peal.

¹⁴ Sest kes nõnda räägivad, näitavad, et nad igatsevad kodumaad.

¹⁵ Kui nad oleks meenutanud kodumaad, kust nad olid lahkunud, siis nad oleks saanud ju pöörduda tagasi.

¹⁶ Aga nad igatsevad paremat, see tähendab taevast kodumaad. Seepärast Jumal ei häbene lasta end hüüda nende Jumalaks, kuna tema on valmistanud neile linna.

¹⁷ Usu läbi Aabraham, kui Jumal ta proovile pani, loovutas ohvriks Iisaki; tema, kellele olid antud töötused, tõi ohvrimäele oma ainsa poja,

¹⁸ kuigi Jumal oli talle öelnud: „Sinu sugu loetakse Iisakist.“

¹⁹ Aabraham leidis, et Jumal võib isegi surnuid üles äratada, ja selle võrdpildina sai ta Iisaki surmast tagasi.

²⁰ Usus õnnistas ka Iisak Jaakobit ja Eesavit tulevaste asjade suhtes.

²¹ Usus õnnistas surev Jaakob Joosepi mõlemat poega ja kummardas palves oma kepi najal.

²² Usus meenutas Joosep oma elu lõpul Iisraeli laste lahkumist ja andis korralduse oma luude kohta.

²³ Usus varjasid Moosese vanemad pärast ta sündimist teda kolm kuud, sest nad nägid, et ta on ilus laps, ega kartnud teha kuninga käsu vastu.

²⁴ Usus keeldus Mooses suureks saades laskmast end nimetada vaarao tütrepojaks,

²⁵ eelistades pigem taluda kurja kohtlemist koos Jumala rahvaga, kui nautida üürikest aega pattu.

²⁶ Ta pidas Egiptuse aardeist suuremaks rikkuseks teotust Kristuse pärast, sest ta kinnitas oma pilgu tulevasele tasule.

²⁷ Usus lahkus ta Egiptusest, kartmata kuninga raevu, sest otsekuu nähes teda, kes on nähtamatu, püsis ta kindlana.

²⁸ Usus korraldas ta paasapäha ja verega piserdamise uksepiitadele, et hävitusingel ei puutuks nende esmasündinuid.

²⁹ Usus läksid Iisraeli lapsed läbi Punase mere nagu kuiva maa, aga kui egiptlased üritasid sama, siis nad uppusid.

³⁰ Usus varisesid Jeeriko müürid, kui seitse päeva oli käidud nende ümber.

³¹ Usus ei hukkunud hoor Raahab koos uskmatutega, sest ta oli rahuga vastu võtnud maakuulajad.

³² Mida ma veel ütleksin? Mul puudub aeg hakata rääkima Gideonist, Baarakist, Simsonist, Jeftast, Taavetist, Saamuelist ja prohvetitest,

³³ kes usu läbi vallutasid kuningriike, mõistsid kohut, said kätte töotusi. Nad sulgesid lõvide lõuad,

³⁴ summutasid tule jõu, pääsesid mõõgatera eest, said nõtrusest tugevaks, osutusid vägevaks sõjas, löid põgenema võõraste sõjahulga.

³⁵ Naised said tagasi oma surnud ülestõusmise läbi. Teised lasksid end piinata surnuks, võtmata vastu pakutud vabadust ja eelistades paremat ülestõusmist.

³⁶ Teised said tunda jõhkmat pilkamist ja piitsahoopet ning ahelaid vangikongis.

³⁷ Neid on visatud kividega surnuks, pooleks saetud, mõõgaga hukatud. Nad on käinud lamba- ja kitsenahas ja olnud puuduses, rõhutud, vaevatud –

³⁸ maailm ei olnud neid väärt. Nad ekslesid tühermaadel, mägedes, koobastes ja maalõhedes.

³⁹ Ja kuigi neid kõiki usu pärast kiideti, ei saanud nad kätte töotust,

⁴⁰ sest Jumal on midagi paremat kavandanud meie jaoks, et ainult koos meiega saaksid nad täiuslikuks.

12

Jeesuse eeskju

¹ Seepärast, kuna meie ümber on nii suur pilv tunnistajaid, pangem maha kõik koorem ja meid nii kergesti endasse mähkiv patt ning jookskem visadusega meile määratud võidujooksu!

² Hoidkem pilgud Jeesusel, usu alustajal ja täidesaatjal, kes talle määratud rõõmu nimel talus ristisurma selle häbist hoolimata, ja on istunud Jumala aujärje paremale käele.

³ Võtke eeskujuks teda, kes on kannatanud niisugust patuste vastuseisu, et te ei väsiks ega muutuks araks oma hinges!

Jumalikust kasvatuses

⁴ Veel ei ole te vereni vastu pannud võitluses patuga.

⁵ Kas olete sootuks unustanud julgustuse, mis teile kui poegadele ütleb:

„Mu poeg, ära põlga Issanda karistust
ja ära muutu araks, kui tema sind noomib!

⁶ Sest keda Issand armastab, seda ta karistab,
ta nuhtleb iga poega, kelle ta omaks tunnistab.“

⁷ Taluge raskusi kui kasvatust: Jumal kohtleb teid nagu oma poegi, sest millist poega isa ei kasvataks?

⁸ Kui te jääksite ilma kasvatuses, millest kõik teised osa saavad, oleksite te vallaslapsed, mitte seaduslikud pojad.

⁹ On ju meie lihased isad meid kasvatanud ja me austasime neid selle eest. Kui palju rohkem peaksime alistuma vaimude Isale ja elama!

¹⁰ Nemad kasvatasid meid lühikest aega, nagu nad kõige paremini arvasid, Jumal aga teeb seda meie kasuks, et saaksime osa tema pühadusest.

¹¹ Ükski karistus ei tundu sel hetkel rõõmus, vaid on kurvastav, kuid hiljem annab see õiguse rahuvilja neile, keda selle varal on õpetatud.

¹² Seepärast ajage taas sirgu jõuetud käed ja nõrkenud põlved!

¹³ Tasandage oma teerajad, et lonkavad liikmed ei nihestuks, vaid saaksid terveks!

Üleskutse kuulekuseks

¹⁴ Taotlege rahu kõikidega ja pühitsust, milleta keegi ei saa näha Issandat.

¹⁵ Valvake, et keegi ei kaotaks Jumala armu, et ükski juur ei kasvataks kibedat vilja ega külvaks segadust paljusid mürgitades.

¹⁶ Vaadake, et keegi ei oleks hooraja ega kõlvatu nagu Eesav, kes üheainsa kõhutäie eest andis ära oma esmasünniõiguse.

¹⁷ Te ju teate, et kui ta hiljem tahtis pärida õnnistust, lükati ta kõrvale; ta ei olnud suuteline meelearanduseks, ehkki ta seda pisarsilmil otsis.

Hirmu mägi ja rõõmu mägi

¹⁸ Teie ei ole astunud käega katsutava ja tules lõõmava mäe juurde, kus on pilkane pimedus ja tormituul,

¹⁹ pasunaheli ja hää, mida kuuldes rahvas palus, et neile rohkem midagi ei öeldaks.

²⁰ Sest nad ei suutnud taluda seda korraldust: „Kui kasvõi üks loom peaks mäge puutama, siis visatagu ta kividega surnuks!“

²¹ Nii kohutav oli see vaatepilt, et Mooses ütles: „Ma värisen hirmu käes!“

²² Teie olete jõudnud Siioni mäele, elava Jumala linna, taevase Jeruusalemma juurde. Olete jõudnud pidulikule koosolekule lugematute inglite

²³ ja taevas kirja pandud esmasündinute koguduses. Te olete tulnud Jumala, kõikide kohtumõistja juurde, ja täiuslikuks saanud õigete vaimude juurde,

²⁴ ja uue lepingu vahendaja Jeesuse juurde, ja piserdamisvere juurde, mis räägib Aabeli verest paremini.

²⁵ Vaadake, et te ei eiraks seda, kes räägib! Sest kui ei pääsenud maa peal karistusest need, kes eirasid tema antud hoiatust, kuidas siis võiksime pääseda meie, kui me hülgame tema, kes meid taevast hoiatab?

²⁶ Sel ajal raputas tema hääl maad, kuid nüüd on ta tõotanud: „Veel kord ma panen rappuma mitte ainult maa, vaid ka taeva!“

²⁷ Sõnad „veel kord“ viitavad raputatavate kui loodud asjade kõrvaldamisele, et jääksid püsima need, mida ei saa raputada.

²⁸ Olgem siis tänulikud, et me saame Kuningriigi, mida ei saa raputada, ja teenigem Jumalat talle meelepärasel viisil allaheitlikkuse ja aukartusega,

²⁹ sest meie Jumal on neelav tuli!

13

Viimased juhised

1 Püsige üksteise armastuses vendade ja õdedena!

2 Ärge unustage külalislahkust, sest nii on mitmed enesele teadmata võtnud külalistena vastu ingleid.

3 Pidage meeles vange, otsekui oleksite ahelates koos nendega, ja neid, keda väärkoheldakse, otsekui tunneksite seda oma nahal.

4 Abielu olgu kõikjal au sees ja abieluvoodi rüvetamata, sest Jumal mõistab kohut hoorajate ja abielurikkujate üle.

5 Ärgu olgu kohta teie elus rahaahnusel, olge rahul sellega, mis teil on. Sest Jumal ise on öelnud: „Ma ei hülga sind iial ega jäta sind maha!“

6 Niisiis võime julge südamega öelda:

„Issand on minu abimees, ma ei karda; mida võib teha mulle inimene?“

7 Pidage meeles oma juhte, kes teile on rääkinud Jumala sõna; mõtelge sellele, mida nad on oma eluga saavutanud, võtke nende usust eeskuju!

8 Jeesus Kristus on seesama eile, täna ja igavesti!

9 Ärge laske endid kaasa kiskuda kõikvõimalikel võõrastel õpetustel. Meie süda kinnitatakse armu läbi, aga mitte toitudega, mis ei ole toonud mingit kasu neile, kes nende määruste järgi elavad.

10 Meie päralt on altar, millelt ei või süüa need, kes teenivad vana Seaduse telgis.

11 Sest ohvriloomade kehad, kelle vere toob ülempreester lepituseks patu pärast kõige pühamasse paika, põletatakse väljaspool leeri.

12 Seepärast on ka Jeesus, et pühitseda rahvast oma verega, kannatanud väljaspool linnavärvaid.

13 Mingem siis tema juurde väljapoole leeri, et kanda tema teotust!

¹⁴ Sest meil ei ole siin jäävat linna, vaid me ootame igatsusega seda, mis on tulemas.

¹⁵ Seepärast toogem Jeesuse kaudu Jumalale pidevalt ülistusohvrit, huulte vilja, mis tema nime avalikult tunnistab.

¹⁶ Ning ärge unustage teha head ja jagada teistega, sest sellised ohvrid on Jumalale meelepärased.

¹⁷ Olge kuulekad oma juhtidele ja alistuge neile, sest nemad valvavad teie hingede üle nagu need, kes peavad kord aru andma. Tehke seda nii, et nad võiksid teha seda rõõmuga, mitte murest ägades, sest teil ei oleks sellest kasu.

¹⁸ Palvetage meie pärast! Me oleme veendunud, et meie südametunnistus on puhas, me tahame kõiges käituda õigesti.

¹⁹ Ma palun teha seda eriti selle pärast, et mind teile rutem tagasi antaks.

Lõputervitus

²⁰ Aga rahu Jumal, kes igavese lepingu verrega on surnuist üles toonud lammaste suure Karjase, meie Issanda Jeesuse,

²¹ varustagu teid kõigega, mis on hea tema tahte täitmiseks! Ja saatku korda meie sees, mis on talle meelepärane, Jeesuse Kristuse läbi, kellele olgu austus igavesti! Aamen.

²² Vennad ja õed, ma panen teile südamele: võtke vastu see julgustussõna, sest ma olen kirjutanud teile lühidalt.

²³ Teadke, et meie vend Timoteos on lastud vabaks, ja kui ta varsti tuleb, külastan ma teid koos temaga.

²⁴ Tervitage kõiki oma juhte ja kõiki Jumala pühasid!

Teid tervitavad Itaalia vennad.

²⁵ Arm olgu teie kõikidega!

**Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament,
Pühakiri kaasaegses eesti keeles
Estonian, Standard: Biblica® Vaba kasutusega Uus
Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles (New
Testament)**

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Eesti (Estonian, Standard)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™
Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

Creative Commons License

Uus Testament ehk Teos on tehtud kättesaadavaks Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 rahvusvahelise litsentsi (CC BY-SA) alusel. Litsentsi vaatamiseks külastage aadressi <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> või saatke kiri aadressile Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

„Biblica“ on Biblica, Inc. poolt registreeritud kaubamärk. Iga kord, kui kasutate Biblica® kaubamärki, peab teil olema Biblica, Inc. kirjalik luba. Teost võib kopeerida ja levitada seni, kuni te seda ei muuda ja jätate pealkirja selliseks, nagu see on, koos Biblica® kaubamärgiga. Teose muutmine või tõlkimine loob tuletatud teose, mis nõuab Biblica® kaubamärgi eemaldamist. Kui te avaldate tuletatud teose, peate loetlema tehtud muudatused kohas, kus inimesed neid näevad, näiteks veebisaidil. Samuti peate näitama, kust originaalteos pärineb: „Biblica, Inc originaalteos on tasuta kättesaadav veebisaididel www.biblica.com ja open.bible.“

Olenemata sellest, kas kasutate Teost muudatusteta või teete tuletatud teose, tuleb autoriõiguse avaldus kirjutada Teose/tuletatud teose pealkirjas või autoriõiguse lehele järgmiselt:

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™
Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

„Biblica“ on kaubamärk, mis on registreeritud Ameerika Ühendriikide Patendi- ja Kaubamärgiametis Biblica, Inc. poolt. Kasutatud Biblica loal.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Oma tuletatud tööd pakkudes peate kasutama sama litsentsi (CC BY-SA) ja reegleid.

Kui soovite teavitada Biblica, Inc.-d seoses Teose tõlkimisega teie poolt, võtke meiega ühendust aadressil <https://open.bible/#feedback>.

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™, Audioväljaanne

Audio Copyright © 2023 by Biblica, Inc. and Davar Partners International
This New Testament, or “Work”, is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To see this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

“Biblica” is a trademark registered by Biblica, Inc. Any time you use the Biblica® trademark, you must have permission in writing from Biblica, Inc. You have permission to copy and distribute this Work, as long as you do not change it and you keep the title as it is, which includes the “Biblica®” trademark. Changing or translating this Work will create a derivative work, which will require you to remove the Biblica® trademark. When you publish this derivative work, you must list what changes you have made where people can see them, such as on a website. You must also show where the original Work is from: “The original Work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Whether you use this Work without changes or make a derivative work, the copyright statement must be written on the title or copyright page of the Work/derivative work as follows:

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™
Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

„Biblica“ on kaubamärk, mis on registreeritud Ameerika Ühendriikide Patendi- ja Kaubamärgiametis Biblica, Inc. poolt. Kasutatud Biblica loal.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also offer your derivative work using the same license (CC BY-SA) and rules.

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this Work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™, Audio Edition

Audio Copyright © 2023 by Biblica, Inc. and Davar Partners International
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-01-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Jan 2025 from source files dated 10 Jan 2025

0d5aa370-d36e-5ddc-b80e-fdfc67aca662